

מגרשיך, וגירשה, והתירו לו חכמים שיחזירנה, מפני תיקון העולם.

ותמהינן: מאי תיקון העולם יש בזה שאנו מתירים לו להחזירה?!?

ב-10 ומפרשת עוד הגמרא: מאי קונם שייך בנדר לגרש? והרי קונם הוא הטלת איסור על דבר מסויים, ומה אסר כאן?!?

אמר רב ששת: זו ששנינו בסיפא "מפני תיקון העולם" אינו עולה על הסיפא כשנדר הוא, אלא ארישא כשנדרה היא, שלכך לא יחזירנה, מפני תיקון העולם שלא יקלקלנה, או שלא יהיו פרוצות בעריות ונדרים.

אמר רב הונא: באומר הבעל: "יאסרו [קונם]" כל פירות שבטעולם עלי, אם איני מגרשך."

רבינא אמר: לעולם מה ששנינו בסיפא "מפני תיקון העולם" עולה אסיפא, והכי קתני: אין בזו מפני תיקון העולם, כלומר: התירו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם, שלא נמצא כאן כדי לאסור.⁽¹⁾

שנינו במשנה: מעשה נמי בצידן באחד שאמר לאשתו קונם שאני מגרשך, וגירשה, והתירו לו שיחזירנה:

ומקשינן: והרי פשיטא שיכול הוא להחזיר אותה, כי מה יש לנו לחוש?!?

מתניתין:

ומפרשינן מהו דתימא, ליגזור על הבעל שלא יחזיר את אשתו, משום שקיים את נדרו ולא נשאל עליו, ומשום דרבי נתן.

המשנה הבאה היא המשך למשנה הקודמת, ששנינו בה: המוציא את אשתו משום שם רע או משום נדר, לא יחזיר, ונחלקו בה תנאים אם הטעם משום קלקולא, או משום קנס שלא תהיינה בנות ישראל פרוצות בעריות ונדרים.

דתניא: רבי נתן אומר: הנדר נדר חמור מעשהו כאילו בנה במה בזמן שאסור לבנות במה חוץ למקדש, והמקוימו לנדר, שלא נשאל עליו, כאילו הקריב עליה קרבן —

המוציא את אשתו בגט משום שנודע לו שהיא אילונית.

וכדי שלא יהיה פרוץ בנדרים נגזור עליו שלא יחזיר את אשתו שגירש מחמת קיום הנדר.

רבי יהודה אומר: לא יחזיר, משום קלקולא, שמא תימצא שאינה איילונית, ויקלקלנה ויאמר שעל דעת כן לא גירשה, ולכן תיקנו שלא יחזיר.

קא משמע לך, שאין גוזרים.

וחכמים אומרים: יחזיר, ויתבאר טעמם

שנינו במשנה: התירו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם:

בה רבנן תקנתא; וראה עוד ברשב"א.

1. נתבאר על פי לשון רש"י.

עליו, ובלב שלם הוא מגרשה בלא שיוור, ועוד שהאיש סתמו פקח, ואינו נודר מתוך הקפדה, אלא לזמן רחוק, ומילתא דלא שכיחא לא עבדו